

fattet den paa den Maade, som den ærede Formand, og jeg har derfor troet, at jeg var i min gode Ret, naar jeg sagde, hvad jeg har sagt. Efterat den ærede Formand imidlertid har erklæret, at den af ham antydede Bestemmelse i Forretningsordenen har en anden Betydning, end jeg troede, der laa i den, maa jeg naturligvis undlade at gaae videre i den Retning, jeg havde indslaaet, og jeg skal da lade det beroe ved at erklære, at, da jeg ikke har kunnet faae den omhandlede Bestemmelse ud af det foreliggende Lovforslag, og da denne Bestemmelse ligesaafuldt iaar som ifjor staaer for mig som aldeles ulovlig og utilstedelig, saa er det mig naturligvis umuligt, at stemme for det foreliggende Lovforslag. — Naar den ærede Tale, som sidst havde Ordet, troede, at det burde gøres, for at Fællesforfatningsarbejdet ikke skulde forsinkes eller udsættes, saa forekommer det mig, at saa vigtigt det endog kan være, at der gøres alvorlige og ærlige Forsøg paa at tilvejebringe en saadan Fællesforfatning, dersom den iøvrigt er mulig, saa er det dog ingenlunde det Vigtigste, enten Fællesforfatningen kommer nogle Dage før eller senere, men det Vigtigste er, at den bliver saaledes, at Folket kan gaae ind paa den og finde sig tilfreds med den. Jeg troer desuden, at, da det er klart, at der her ikke behøver at være Tale om at udsætte Fællesforfatningsarbejdet i Aar, ikke engang i et Aar, men kun i saa Maanedes, var der saameget mindre Fare ved at foretage Ændringer i den foreliggende Lov, saafremt disse Ændringer maatte vise sig nødvendige eller dog i høi Grad tilraadelige. Jeg troer desuden, at det nærværende Ministerium uden alt Anstød kunde gaae ind paa saadanne Ændringer, og jeg har derfor ogsaa haabet, at det vilde gøre det. For det uforandrede Lovforslag i dets Heelhed kan jeg umulig stemme; men delvis kan der ikke længer stemmes over det; jeg maa altsaa nødvendigvis stemme imod det.

Grundtvig: Ja, det er det ærede Thing bekendt, at det var med stor Bedrøvelse, at jeg saae, at dette fra forrige Rigsdagssamling hvilende Grundlovsforslag igjen var optaget og nu skulde finde sin Afgjørelse, forsaavidt

det kan skee ved den nærværende Rigsdagssamling. Det er mig imidlertid kjært, at jeg idag kan see paa Slutningen af denne Forhandling ikke alene med Rolighed, men endog saa paa en vis Maade med Glæde. Jeg behøver vel neppe at sige Thinget, at det ikke er, fordi jeg er kommen til en anden Overbeviisning end den, jeg tidligere har vedkjendt mig; thi vissefelig, den staaer fast og uroffelig. Min Overbeviisning om, at dette Grundlovsforslag baade i det Hele og i alle sine Dele er saa ulykkelig og saa fordærveligt for Danmarks Folk, Land og Rige, som jeg kunde tænke mig, Roget, den Overbeviisning staaer fast og uroffelig; men hvad det er, der gjør mig rolig idag, ja som endog gjør mig glad, det er, at jeg ved nærmere at see paa en af disse Paragraffer, nemlig paa den, som maa gjøre Udslaget, har opdaget, at den enten er saa godt eller saa slet gjort, at jeg er vis paa, at selv om det nærværende Thing skulde gaae ind derpaa, saa vil med Guds Hjælp den næste Rigsdag aldrig gøre det. Den §, som jeg har for Die, er den samme, som jeg blev forhindret fra en Stund at see grant paa, fordi Raahængen ved den — alle disse Bestemmelser, som i § 2 ere stillede, og om, hvad der skal høre til Rigets særlige Anliggender — kunde forandres ved en simpel Lov. Ved at see nøiere paa den, har jeg imidlertid fundet, at selv om Paragraphen ellers var forfattet med den største Omhyggelighed og saa gunstig for Danmark, som det kunde være at vente — saa vilde det dog i Grunden kun have meget lidt at betyde, naar den saaledes ved en velskikkelig Overeenskomst mellem Regjeringen og en enkelt Rigsdagssamling aldeles kunde forsvinde; men saasnart jeg derimod kastede mine Bine fastere paa denne § 2, da saae jeg strax, at enten maatte den være forfattet af det ærede Thing i en besynderlig søvrig Tilstand, eller ogsaa, maatte den være stillet som en Snare af det ørstedste Ministerium, og da især af den skarpsindige Mand, som saa godt vidste at tage alle saadanne Hensyn. Jeg mener nu ogsaa at det er meget klart, at, naar man endelig bestemmer sig til at indskrænke Danmarks Riges Grundlov til Kongerigets særlige Anliggender — en allerede meget farlig